

Гора Олег Борисович –
державний експерт сектору контролю виконання актів Президента України Апарату Ради національної безпеки і оборони України

Контроль за виконанням державних рішень як складова державного управління

Розглянуто теоретичні аспекти контролю за виконанням державних рішень як складової державного управління.

Ключові слова: контроль, державний контроль, контроль в управлінні, контроль за виконанням державних рішень, державне управління.

Визначення поняття, основних елементів, змісту досліджуваного явища складає основу будь-якого об'єкта пізнання, оскільки відображає його внутрішню суть, різні сторони, ознаки, прояви. Щоб визначити суть контролю за виконанням рішень у системі державного управління необхідно виділити характерні ознаки, елементи змістовної сторони контролю, які дозволили б установити індивідуальність контролю та дали б можливість визначити його роль, місце серед інших близьких понять, якими є “державний контроль”, “контроль в управлінні”, “надвідомчий (зовнішній) контроль”, “відомчий (внутрішній) контроль”. Тому розглянемо питання, пов'язані з поняттям і суттю контролю та державного контролю як функції, елемента управління, за собу зворотного зв'язку.

Поняття “контроль” походить від французького слова *controle*, що означає перевірку, а також спостереження з метою перевірки. У Короткому Оксфордському словнику термін “контролювати” має три значення: 1) перевіряти або контролювати, а, отже, і регулювати (платежі і т. д.); 2) вимагати звіту; 3) стримувати і направляти вільну дію. У словниках та інших довідниках під контролем розуміється облік, перевірка. Так, у Тлумачному словнику В. І. Даля зазначено, що контроль – це облік, перевірка рахунків, звітності. В Словнику російської мови С. І. Ожегова контроль – це перевірка, а також спостереження з метою перевірки, контроль над звітністю тощо. У Великій радянській енциклопедії гово-

риться, що контроль означає перевірку чого-небудь: виконання законів, планів, рішень. Погляд на контроль лише як на перевірку когось, або чогось досить розповсюджений і серед учених та практиків.

До наукових розробок у сфері контролю звертаються й українські вчені. Найбільш усталеним у науковій літературі [1–4] є розуміння контролю як однієї з функцій управління, оскільки управляти – означає здійснювати формування системи, підтримувати її в необхідному стані; налагоджувати мережу організаційних відносин; забезпечувати свідому цілеспрямовану спільну діяльність людей шляхом об'єднання, узгодження, координації здійснюваних ними дій. Функція управління – це “реальний, силовий, цілеспрямований, організуючий і регулюючий вплив на кероване явище, відношення, стан, який вони сприймають і на яке реагують” [5]. До функцій управління відносяться: організація, планування, регулювання, кадрове забезпечення і контроль.

У Лімській декларації керівних принципів контролю, яка прийнята Міжнародною організацією вищих контрольних органів (INTOSAI) в 1977 році, контроль визначається як невід'ємна частина (елемент) системи регулювання (управління) [6]. Мета контролю – виявлення вже на ранній стадії відхилень від прийнятих стандартів, порушень принципів законності, ефективності, економії з метою вжиття заходів з усунення, попередження або скорочення порушень у майбутньому. Як бачимо, мета контролю має превентивний характер.

У зв'язку з цим контрольна функція управління або поняття “контроль в управлінні” розглядається науковцями в таких основних аспектах:

1. Контроль як систематична конструктивна діяльність керівників, державної служби, органів управління, як одна з основних управлінських функцій. Так, французький вчений Бернар Гурне зазначав, що “контроль необхідний... особливо – в організаціях великого масштабу, з чисельними функціями. В таких розгалужених структурах керівники, з огляду на вузьку спеціалізацію завдань і велику кількість перехідних ланок, не можуть самі, власними силами, стежити за точним виконанням програм і наказів, так само як і за надійним функціонуванням дорученої їм машини” [7].

2. Контроль як невід'ємна складова процесу прийняття та реалізації управлінських рішень, що безперервно бере участь у цьому процесі від його початку і до завершення. За визначенням В. Г. Афанасьєва, контроль – це праця зі спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта ухваленим управлінським рішенням – законам, планам, нормам, стандартам, правилам, наказам і т. ін., із виявлення результатів дії суб'єкта на об'єкт, допущеним відхиленням від вимог ухвалених управлінських рішень, від прийнятих принципів організації та регулювання [8].

3. Контроль як завершальна стадія процесу управління, серцевиною якої є механізм зворотного зв'язку. Наприклад, виявивши невідповідність результатів дії виконавців вимогам ухвалених управлінських рішень і встановленні причин, що спричинили ці відхилення, необхідно визначити шляхи корегування діяльності підконтрольного суб'єкта управління та застосувати певні заходи (адміністративні, структурно-організаційні, матеріально-технічні, інформаційні тощо), метою яких є усунення виявлених порушень у роботі управлінців, перешкод на шляху нормального функціонування управлінської системи, а також запобігання появі відхилень у майбутньому.

Слід зазначити, що ці схематично представлені основні аспекти контролю в управлінні є типовими у здійсненні контрольної діяльності незалежно від статусу суб'єктів управління (керівники установ, управління і служби підприємств та організацій, органи державного управління, посадові особи різного рангу тощо), так і масштабності й складності управлінських рішень, що ними приймаються, стосовно об'єкта управління (функціонування підприємства, сфера управлінської діяльності, галузь, регіон, держава тощо).

Аналіз наукової літератури показує, що “контроль в управлінні” – як поняття трактується у вузькому та широкому значенні. У вузькому значенні контроль пов'язується з певною функцією управління, наприклад плануванням, коли за допомогою контролю виявляють ті чи інші погрешності в плані, попереджуючи його зрив. Під контролем розуміють також перевірку діяльності когось або чогось.

Зрозуміло, що при дослідженні особливостей здійснення контрольної функції в державному управлінні науковці [9] вкладають у поняття “контроль” більш широкий зміст і визначають його як перевірку дотримання та виконання законодавчих актів, нормативно встановлених завдань, планів і рішень. Таке визначення цього феномену підкреслює функціональне призначення контролю, необхідності його здійснення на певній стадії управлінського процесу.

Таким чином, у державному управлінні контроль і перевірка виконання визначених завдань забезпечують адекватність управління та його реалізацію відповідно до прийнятого рішення. За допомогою контролю і перевірок виконання суб'єкти управління отримують інформацію про наслідки як власної діяльності, так і діяльності інших суб'єктів. Маючи подібну інформацію, можна оперативного втрутитися в ситуацію, спрямувати систему управління відповідно до умов, що виникають, або попередити можливі небажані наслідки. Контроль дає можливість не лише корегувати управлінську діяльність, але й допомагає передбачити перспективу подальшого розвитку та досягнення контрольного кінцевого висновку, як запланованого результату.

Як справедливо відмічає Н. Р. Нижник, на даному етапі розвитку української держави, усвідомлюючи необхідність створення дієвої системи контролю, постала мета – реформувати і зміцнити систему державного контролю за діяльністю державного апарату і приватного бізнесу, систему, здатну створити механізми зворотного зв'язку, які реагували б на потреби людей у державній і приватній сфері [9].

Головною метою державного контролю є підвищення ефективності діяльності органів державної влади і управління у захисті інтересів країни та її громадян шляхом підвищення відповідальності цих органів і їхніх посадових осіб за виконання покладених на них обов'язків та прийнятих державних рішень. Якщо управлінська діяльність є певного роду суспільними відносинами, через які реалізуються численні прямі та зворотні зв'язки між суб'єктами і об'єктами управління, то функції контролю мають тісно поєднуватися з іншими формами та елементами державного управління, зумовлюючи їх взаємозв'язок.

Під час формування системи контролю у сфері державного управління потрібно керуватися реальною потребою та обсягом контрольної діяльності. Функцію контролю у сфері державного управління здійснюють у різних обсягах і формах більшість державних органів. Процес демократизації має свій внесок у централізацію і децентралізацію управління, зміни в призначенні контролю та формах і методах його здійснення. Із засобу покарання контроль набуває інформаційно-аналітичного характеру, стає невід'ємним фактором подальшого розвитку управління.

На рівні органів державного управління контроль трансформується у функцію, яка може бути основною діяльністю чи виступати лише елементом більш широкої діяльності. Стосовно системи органів контролю у сфері державного управління мова може йти лише про спеціальні органи контролю, для яких його здійснення є основною функцією.

Система державного контролю – складне поняття, зміст якого охоплює такі складові елементи:

суб'єкти контролю та утворені ними органи влади, управління і контролю загальної та спеціальної компетенції;

об'єкти контролю, тобто сфери та галузі суспільного життя, що перебувають під організуючим впливом держави;

контрольно-наглядова діяльність, тобто процес моніторингу своєчасного, достовірного, повного виконання чинного законодавства, прийнятих управлінських рішень державними органами влади з метою підвищення якості державного управління.

Залежно від наукових і практичних завдань в основу класифікації видів і методів контролю можуть бути покладені різні критерії: природа суб'єктів контролю, їх завдання, зміст контрольної діяльності, характер контрольних повноважень, взаємовідносини суб'єкта контро-

лю з підконтрольним об'єктом; стадії управління, на яких проводиться контрольна діяльність, а також юридичні наслідки контролю тощо [11].

Залежно від обсягу перевірки та обсягу показників, що піддано перевірці, можна виділити загальний або суцільний та спеціальний або вибірковий контроль. При загальному контролі, як правило, проводиться обстеження комплексу питань діяльності підконтрольного об'єкта, він поширюється на всі сторони діяльності підконтрольних об'єктів і посадових осіб. Спеціальний контроль проводиться, коли виникає необхідність у здійсненні перевірки діяльності підконтрольного об'єкта з чітко визначеного питання, він поширюється лише на одну із сторін діяльності підконтрольних об'єктів і посадових осіб. Це може бути достовірність даних, отриманих у звіті, дотримання трудових прав громадян тощо. Спеціальний контроль проводиться, як правило, лише спеціально призначеними для цього органами і лише за визначеним колом питань.

За етапами проведення контролю щодо часового його здійснення в процесі державного управління розрізняють попередній або превентивний, поточний або оперативний та підсумковий (контроль за результатами) або заключний контроль.

Попередній (превентивний) контроль – це контроль, який здійснюється до початку здійснення того чи іншого проекту, до початку виконання акта чи рішення. Тому контроль на цій стадії має характер оцінки, аналізу стану чи констатації формального дотримання чинного законодавства. Він повинен забезпечувати ефективний відбір ресурсів, необхідних для нормального функціонування органу державного управління в процесі виконання поставлених завдань. Основними засобами попереднього контролю є реалізація (але не створення) правил, процедур та ліній поведінки, суворе виконання яких є способом впевнитися, що робота розвивається у правильному напрямку. Цей контроль здійснюється за трьома напрямками: відносно трудових, матеріальних і фінансових ресурсів. Попередній контроль надзвичайно ефективний, адже контролюючий орган може заборонити діяльність, яка не відповідає встановленим критеріям. Однак такий контроль має істотний недолік у плані сповільнення процедури та частково знімає відповідальність із виконавців завдання у випадку негативного або неповного його втілення.

Поточний контроль здійснюється безпосередньо в процесі виконання роботи у вигляді обліку, спостереження, обстеження, перевірки, ревізії. Цей вид контролю базується на зіставленні й аналізі показників роботи до її початку і після отримання перших результатів. Для цього застосовується зворотний зв'язок, який дає можливість повідомити об'єкт управління про помилки, виявлені в процесі перевірки [12].

Кінцевий (заключний) контроль проводиться після завершення виконання завдання, тобто зворотний зв'язок використовується після того, як робота виконана. Фактично, отримані результати порівнюють зі встановленими вимогами (нормативами), ухваючи на основі цього висновок щодо окремої дії, чи до цілої системи актів, реалізованих протягом певного періоду. Його переваги і недоліки є протилежними попередньому контролю. Він не стримує управлінську ініціативу, даючи оцінку діяльності лише наприкінці тривалого періоду. Сам по собі він не дуже ефективний, оскільки результати контролю вже не можуть вплинути (внести корективи) у хід реалізації завдання.

Залежно від тривалості контролю він може бути постійно діючим або періодичним. Постійно діючий здійснюється в системі державного управління постійно, незалежно від завдань, що стоять перед органами державного управління, та інших факторів. Періодичний – проводиться протягом певного проміжку часу і часто залежить від багатьох факторів: конкретного часу, місця, виду діяльності тощо.

Варто вказати, що крім запропонованої вище класифікації видів і методів контролю у сфері державного управління, існують також інші його категорії.

Виходячи з організаційного взаємозв'язку контролюючого й контролюваного в системі державного управління, можна виділити внутрішній та зовнішній контроль, які ще називають внутрішньовідомчий (адміністративний) та надвідомчий контроль.

Внутрішній або адміністративний контроль здійснюється органами однієї системи, які перебувають в адміністративній підпорядкованості, й спрямований на вирішення завдань, що стоять перед певним конкретним органом управління.

Внутрішній контроль – є відомчим контролем і спрямований на систематичну перевірку виконання рішень об'єктами управління, що відіграє важливу роль у зміцненні державної дисципліни, законності у діяльності органів державного управління, підвищенні виконавчої дисципліни їх посадових осіб.

Надвідомчий і внутрішньовідомчий контроль, який здійснюється органами державного управління, має ту перевагу, що він супроводжує управлінську діяльність, носить певний характер, здійснюється спеціалістами у контрольованій сфері, які мають можливості негайного й своєчасного вжиття певних заходів щодо виправлення несприятливого становища, притягнення до відповідальності тих, хто таку ситуацію створив. Під час контролю ними можуть бути вирішені на місці питання про відміну, заміну або призупинення неправомірних рішень або дій, оперативно усунуті причини недоліків і правопорушень.

Зовнішній або надвідомчий контроль у системі державного управління здійснюється щодо організаційно не підпорядкованих об'єктів. Перед ним стоїть завдання – забезпечити вирішення комплексних проблем управління, що стосуються ряду галузей, реалізувати загальні завдання державного управління.

Необхідність надвідомчого контролю виникає при реалізації окремої функції державного управління або у випадках вирішення питань, що стосуються декількох галузей управління. Його здійснюють органи, наділені спеціальною контрольною компетенцією або спеціально утворені державні інспекції. У нашій країні діє складна система контрольних органів у сфері державного управління. Її суб'єкти відрізняються різною структурно-організаційною формою і правовим статусом у системі органів державної влади.

Як вже зазначалося вище, серед вчених і спеціалістів фактично відсутні єдині підходи до визначення категорії “контроль”. Проте спільним їх висновком є те, що будь-яка держава не може успішно розвиватися без створення ефективної системи державного управління і контролю.

Однак, прийняття законів, актів і доручень – це лише перший крок на шляху втілення у життя державних рішень. Як свідчить практика, не всі державні рішення виконуються належним чином, своєчасно та у повному обсязі. Тому другий крок у реалізації державних рішень, полягає в організації неухильного та безумовного виконання вимог, що в них містяться. При цьому необхідно усвідомлювати, що невиконання або неналежне виконання навіть незначної частини цих рішень тягне за собою вкрай негативні наслідки, оскільки перериває ланцюг заходів, спрямованих на досягнення певної мети.

Як і будь-який інший вид контрольної діяльності у сфері державного управління, контроль за виконанням державних рішень можна розподілити на два типи: технічний та аналітичний.

Технічний контроль здійснюється шляхом моніторингу дотримання вимог і строків виконання рішень прямої дії (наприклад, чи розроблено та подано у встановлений строк законопроекти, проекти нормативно-правових актів, затверджено інструкції, розіслано методичні рекомендації, чи було вжито визначених організаційних заходів тощо).

Аналітичний контроль здійснюється упродовж усього періоду дії ухвалених рішень, а його завданням є проведення системного і комплексного аналізу та надання узагальненої оцінки стану виконання завдань, визначених у державних рішеннях. Тобто проведення аналітичного контролю дає відповідь на ряд запитань – чи виконуються ухвалені державні рішення по суті та у визначені строки, ким і з яких

причин зволікається їхнє виконання, що потрібно зробити для забезпечення їх виконання у повному обсязі, чи досягнуто поставлену мету?

У зв'язку з цим контроль за виконанням державних рішень має використовуватися як засіб, що допомагає повніше відслідковувати стан справ у всіх сферах державного управління та дозволяє вчасно застерегти, попередити можливі відхилення від прийнятих управлінських рішень чи неправомірних дій. Мета зазначеного контролю полягає у визначенні кінцевої результативності виконання завдань і впровадження заходів, передбачених у законодавчих і нормативно-правових актах, вивченні наслідків їх реалізації, а також причин, що заважають їх практичній реалізації. Його здійснення спрямоване на забезпечення злагодженої, чіткої роботи органів державної влади усіх рівнів і ланок для забезпечення добробуту суспільства.

Сталий розвиток країни є результатом осмислених дій, які в тій чи іншій мірі враховують закони та закономірності суспільного розвитку, і тому, будуючи певну політику, державна влада має спиратися на певні принципи. Науковцями, виходячи з сучасної реальності й тих завдань, що стоять перед державним контролем, виділяються наступні основні принципи його здійснення: об'єктивність, ефективність, дієвість, гласність, систематичність, регулярність [13, 14].

Реалізація принципу *об'єктивності* контролю дає змогу реально оцінити ситуацію, що склалася у сфері управлінської діяльності тієї чи іншої галузі, порівняти її із завданнями та визначити потребу втручання з боку відповідних державних органів. Забезпечення об'єктивності контролю залежить від ґрунтовного вивчення та аналізу фактів і документів, заслуховування пояснень керівників, проведення необхідних підрахунків, аналізів, вимірів тощо. Використання системного підходу до узагальнення інформації дозволяє сформувані обґрунтовані висновки, глибоко вивчити питання та виявити об'єктивні причин порушень, недоліків чи помилок.

За економічних, політичних і соціальних змін, що відбуваються в Україні, стає очевидно потреба в нових підходах до здійснення контролю у державному управлінні та переосмислення його призначення. Тому важливою метою удосконалення контрольної роботи на всіх рівнях державного управління стає підвищення її дієвості та результативності, а основним його критерієм – *ефективність*.

Обов'язковою умовою ефективного контролю є наявність об'єктивних, чітких і зручних для використання нормативів або стандартів на параметри діяльності, оскільки без них неможливо оцінити, чи досягнута мета цієї діяльності.

Щоб контроль був ефективним, він має бути чітко скоординованим з плануванням. Одним із найпоширеніших методів управління, по-

кликаних тісно скоординувати планування та контроль, є метод управління, що базується на контролі за досягненням певних цілей. Він складається з чотирьох взаємопов'язаних етапів: чіткого формулювання самих цілей; реалістичного планування їхнього досягнення; систематичного моніторингу та оцінювання результатів управління; життя коригуючих заходів для досягнення запланованих результатів (стандартів) [14].

Застосування принципу *дієвості* спрямовує зусилля контролюючих суб'єктів не лише на виявлення допущених порушень чинного законодавства, норм, правил і управлінських рішень, але й на глибокий їх аналіз та виявлення причини їх виникнення. Сьогодні контроль має відігравати не тільки відображаючу, фіксує роль, а й регулятивну, і тим самим дати хід державному механізму захисту через створення передумов для попередження неправомірної діяльності органів управління та службових осіб, управління суспільними процесами, виходячи з інтересів людини й держави. Реалізацію цього принципу покладено в основу реагування органів контролю шляхом життя відповідних заходів самостійно або передачі результатів і висновків повноважним органам для ухвалення рішень.

Контрольний процес повинен охопити саму суть проведеної роботи, і в його результаті контролер має визначити, чи все можливе було зроблено для виконання ухвалених рішень та поставлених завдань, і у випадку виявлення недоліків, помилок, недоробок – запропонувати дієві заходи для виправлення становища. Такий контроль у науці державного управління називається “контроль а priori”.

Важливе значення має додержання принципу *наукової обґрунтованості* контролю, що передбачає відповідне вдосконалення правового поля, продуманий підхід до організації контрольних заходів, розробку та впровадження методик їх проведення, вміння правильно визначити об'єкти для перевірки, необхідні для цього сили і засоби, а також глибоке осмислення наслідків, причин викритих недоліків і шляхів їхнього усунення, методів подальшого контролю чи необхідності повторної перевірки.

Під час здійснення контролю необхідно дотримуватися принципу *систематичності* щодо його проведення: контроль повинен вестись постійно і з певною регулярністю, а також бути своєчасним і здійснюватися у визначені строки. Це вносить порядок і дисципліну в роботу як того, кого контролюють, так і того, хто контролює. До того ж систематичний контроль дає змогу краще орієнтуватися в конкретній галузі управління та регулярно аналізувати стан справ, а також виявляти недоліки в управлінській діяльності, відшукувати резерви чи запобігати непередбаченим наслідкам. Принцип систематичності в організа-

ції контролю стимулює контрольну діяльність до підвищення ефективності та позитивного впливу на досягнення результату. Систематичний контроль за виконанням рішень має створювати відповідний діловий ритм роботи, підвищувати персональну відповідальність керівників і виконавців, спонукати кадри вдосконалювати свою діяльність, не давати їм приводу для самозаспокоєння. Відсутність контролю свідомо ставить під загрозу інтереси справи.

Гласність є найважливішим елементом демократичної системи управління суспільством і державою. За допомогою гласності забезпечується демократизм управлінської діяльності, її підконтрольність суспільству, а також можливість населення впливати на підготовку державних рішень, що зачіпають їх інтереси, права і свободи. Реалізація принципу гласності в роботі державних органів управління означає прозорий характер їх діяльності, систематичне інформування про неї населення [15]. Велику роль у реалізації принципу гласності в системі державного управління покликані відігравати засоби масової інформації. Послідовне впровадження принципу гласності створює необхідні передумови для участі громадян у вирішенні питань державного значення.

Контроль є однією з найважливіших складових державного управління, адже він спрямований на вдосконалення суспільної діяльності, сприяння розвитку держави. Ефективний контроль у сфері державного управління забезпечується взаємодією всіх гілок державної влади і набуває характеру єдиної системи державного контролю. Остання потребує:

- взаємоузгодженого проведення управлінського, фінансового та інших видів контролю;
- незалежності підрозділів контролю в органах управління, що може бути досягнуто їхнім безпосереднім підпорядкуванням першим керівникам цих органів та добором високопрофесійних і відданих справі кадрів;
- надання контрольній діяльності системності й плановості, запровадження вхідного (з відпрацювання чітких доручень та завдань), проміжного (за станом виконання доручень і завдань) та підсумкового (за кінцевими результатами діяльності) контролю;
- диференціації документів за необхідним ступенем глибини контролю;
- зіставлення і відповідності ієрархії рішень та ієрархії контролю, розподілу і конкретизації контрольних завдань та відповідальності на всіх рівнях такої ієрархії;
- встановлення стандартів контролю (загальних вимог до очікуваних результатів, термінів, регламентів, форм, засобів і методик проведення, форм і строків звітності тощо) як найважливішого засобу оцінювання результатів виконання державних рішень;

Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)

– чіткого й ненадмірного документування як результату діяльності, що контролюється, так і контрольної документації;

– спрощення контролю за процедурою і формою, оскільки, зазвичай, він значно обтяжує роботу виконавця, відволікає його на чималий термін від виконання основного завдання й навіть інколи заважає цьому процесу;

– запровадження електронної системи контролю з використанням сучасних інформаційних технологій для зведення до мінімуму операцій з паперами та скорочення часу обміну звітною інформацією;

– реальної відповідальності посадових осіб не тільки за неналежне виконання державних рішень, а й, передовсім, за подання неправильних даних, приховування дійсного стану справ [15].

Темпи втілення в життя намічених в Україні соціально-економічних та політичних перетворень значною мірою пов'язані з підвищенням рівня виконавської дисципліни, відповідальності посадових осіб за якість, своєчасність та ефективність виконання законів України, актів Президента й Уряду України, інших державних рішень. Тому зусилля державного апарату повинні бути спрямовані на створення ефективної системи контролю за виконанням прийнятих рішень, яка дозволить не тільки своєчасно відслідковувати невідповідності й недоліки, а й робити необхідні висновки, направлені на усунення різного роду негативних тенденцій і проявів в управлінській діяльності, визначати причини, що їх породжують, а також вживати заходи щодо попередження й недопущення відхилень у майбутньому.

Отже, підсумовуючи сказане, можемо зробити висновок, що контроль за виконанням державних рішень є одним із найважливіших видів державного контролю, під час якого необхідно користуватися відповідними принципами та методами.

Список використаних джерел

1. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : монографія / [кол. авт. ; відпов. ред. Н. Р. Нижник]. – К. : Вид-во УАДУ, 1997. – С. 413–430.

2. Бакуменко В. Д. Функція контролю як важлива складова державного управління / В. Д. Бакуменко // Актуальні проблеми держ. управ. : зб. наук. праць УАДУ при Президентіві України ; Одеський регіон. ін-т держ. упр. – О., 2002. – Вип. 11. – С. 8–31.

3. Полінець О. П. Контроль в державному управлінні: сутність, види та форми його здійснення / О. П. Полінець // Вісник УАДУ. – 2000. – № 2. – С. 71–76.

4. Андрійко О. Ф. Державний контроль: нові погляди на його сутність та призначення / О. Ф. Андрійко // Державний контроль у сфері виконавчої

влади : наукова доповідь / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Юрнаукацентр, 1999. – 225 с.

5. Атаманчук Г. В. Государственное управление / Г. В. Атаманчук. – М. : Экономика, 2000. – 56 с.

6. Лимская декларация о руководящих принципах финансового контроля // Информационный бюллетень Контрольно-бюджетного комитета при Верховном Совете Российской Федерации. – М., 1992. – С. 30–35.

7. Гурне Б. Державне управління / Б. Гурне ; [пер. з франц. В. Шовкуна]. – Київ, Основи, 1993. – 165 с.

8. Афанасьев В. Г. Человек в управлении обществом / В. Г. Афанасьев. – М., 1977. – 125 с.

9. Нижник Н. Р. Контроль – ефективна складова соціально-економічного розвитку держави / Н. Р. Нижник, І. Д. Якушик // Президентський контроль. – 2004. – № 1. – С. 41–44.

10. Андрийко О. Ф. Контроль в демократическом государстве: проблемы и тенденции / О. Ф. Андрийко. – К., 1994. – 165 с.

11. Андрийко О. Ф. Державний контроль у сфері виконавчої влади України / О. Ф. Андрийко. – К. : Видавничий Дім “Ін-Юре”, 1999. – 348 с.

12. Нижник Н. Р. Виконавча влада: поняття, сутність / Н. Р. Нижник // Державна виконавча влада в Україні: формування та функціонування : зб. наук. праць : [у 2-х ч.] / За заг. ред. Н. Р. Нижник. – К. : Вид-во УАДУ, 2000. – Ч. 1. – С. 5.

13. Шорина Е. В. Контроль за деятельностью органов государственного управления в СССР / Е. В. Шорина. – М. : Наука, 1981. – 350 с.

14. Нижник Н. Р. Принципи та завдання вдосконалення функції контролю в системі державного управління України / Н. Р. Нижник, В. Д. Бакуменко, Ю. Г. Кальниш // Президентський контроль. – 2004. – № 3. – С. 10–16.

15. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-ХІІ // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 48. – Ст. 650.

Рассмотрены теоретические аспекты контроля за выполнением государственных решений как составляющей государственного управления.

The article deals with the examination of the theoretical aspects of the control after the state decisions implementation as a constituent of the state administration.

Стаття надійшла до редакції журналу 3 листопада 2011 року.